

Способи відтворення внутрішнього мовлення персонажів у французькій мінімалістичній прозі кінця XX – початку XXI століть у наративному аспекті

Є. О. Дегтярьова*

Київський Національний лінгвістичний університет, м. Київ, Україна

*Corresponding author. E-mail: degtereva@bigmir.net

Paper received 28.01.16; Accepted for publication 15.02.16.

Анотація. У статті визначено способи відтворення внутрішнього мовлення персонажів у французькій мінімалістичній прозі кінця XX – початку XXI століть у наративному аспекті. Розглянуто наративну структуру мінімалістичних романів, встановлено, що її конститuentами є оповідь, оповідач і фокалізація. Виокремлено типи оповіді та оповідача, представлено рівні фокалізації в оповідному просторі французьких мінімалістичних творів. Дослідження виконано на матеріалі романів Ф. Бона, Ж. Ешно, К. Гайї, К. Остера та Ж.-Ф. Туссена.

Ключові слова: внутрішнє мовлення, мінімалістична проза, наративна структура, оповідач, оповідь, фокалізація.

Вступ. У рамках наративного підходу твір відбиває розумову діяльність мовної особистості та її образність, яка зумовлена здатністю людського мозку до проектування структур і складників фізичного, тактильного досвіду на нефізичний, візуальний або чуттєвий; він є універсальною характеристикою культури, яка накопичує та передає системи смислів, у тому числі й авторські, за допомогою оповіді як процесу розповідання, адже оповідаючи, людина не тільки відслідковує послідовність подій, а й інтерпретує їх [8, с. 5]. У такий спосіб стає можливим системне й різнобічне дослідження художньої семантики французьких мінімалістичних творів кінця XX – початку XXI століть, яке поєднує у собі здобутки когнітивних поетики і стилістики та наратології. У наратології як інтегрованій дослідницькій технології застосовуються мовознавчі й літературознавчі інструменти для розкриття взаємозалежності у творі форми і змісту [10, с. 369]. Саме тому є актуальним застосування інструментарію наратології, у тому числі й когнітивної, для встановлення і висвітлення наративних принципів і тактик у внутрішньому мовленні персонажів французьких мінімалістичних романів кінця XX – початку XXI століть.

Короткий огляд публікацій за темою. Сучасні вітчизняні та зарубіжні дослідження художніх творів відрізняються інтересом до вивчення наративних параметрів тексту. Так, питання наративної організації художніх творів розробляють такі науковці, як О. А. Бабельюк, І. А. Бехта, Л. І. Белехова, О. П. Воробйова, О. Н. Капленко, А. В. Корольова, В. Шмід. Наративний аспект французьких творів окреслюється у наукових роботах Ж.-М. Адама, Ж. Женетта, О. М. Кагановської, Ж. Пуйона, А. Рабателя, І. В. Смуцинської, Т. Годорова. Внутрішнє мовлення у наративному аспекті представлено у наукових розвідках Н. Є. Буцикіної та Р. І. Савчук. Однак, досі не розкритим залишається наративний аспект способів відтворення внутрішнього мовлення персонажів у французькій мінімалістичній прозі кінця XX – початку XXI століть, що і обумовлює актуальність нашого дослідження.

Метою статті є визначення способів відтворення внутрішнього мовлення персонажів у французькій мінімалістичній прозі кінця XX – початку XXI століть у наративному аспекті. **Матеріали та методи.** Наративний

аспект у французькій прозі кінця XX – початку XXI століть актуалізувався через пріоритетність стилю над сюжетом, адже важливим у мінімалістичних творах стало не те, про що розповісти, а те, як розповісти. Головними питаннями онтологічної домінанти постмодернізму (до якого належать і французькі мінімалістичні романи) є "як улаштований світ?" і "що це за світ?" [2, с. 7]. Ставши головним, стиль почав замінювати сюжет. Авторська роль поступила ролі спостерігача, якого ототожнюють з оповідачем / наратором, чії функції полягають у тому, що не автор, а він відповідає за правдивість переказаної історії [1, с. 103]. Переконавшись у цьому допомагає осмислення когнітивних засад проблеми "авторства" у французьких мінімалістичних творах крізь призму наратології. У французьких лінгвістичних студіях наратив тлумачиться як визначальний методологічний принцип пізнання індивідуальних та соціальних практик, як оповідь, що містить певну подію, як послідовність реальних або вигаданих подій та як сам акт оповіді [5, с. 62–63]. Наративна структура художнього тексту робить можливим виділення прототипових моделей і схем у форматуванні наративу. Одним із головних понять наратології є наративна форма як оригінальне, творче виявлення текстової діяльності автора, відтвореної в семантиці, наративі й прагматиці тексту [7, с. 7]. Йдеться про певний тип оповіді з власною оповідною схемою розгортання, який має свій набір наративних засобів моделювання дійсності, керується мовною свідомістю суб'єкта текстотворення і корелює з певним типом оповідача.

Суб'єктивізація художнього дискурсу кінця XX – початку XXI століть [3, с. 388] привела до модифікації та появи нових конфігурацій традиційних і новітніх наративних форм й практик у художній манері письменників. Зміна змісту оповіді у французьких мінімалістичних романах, зменшення ролі зовнішніх подій, зростання їх ролі у свідомості спричинили утворення нових форм характеристики персонажа. Засобом фіксації мовленнєво-розумових процесів персонажів стали різноманітні форми внутрішнього мовлення. На нашу думку, необхідним у дослідженні внутрішнього мовлення постає наратологічний підхід, що базується на вивченні ролі оповідача (або наратора в ширшому значенні [9, с. 31]) і конструюванні оповідної

цілісності тексту. Наратологічний інструментарій застосовується для аналізу внутрішньотекстових механізмів функціонування авторської свідомості, що отримує вираження в основних конститuentaх оповідного простору [8, с. 5]. Як текстовий параметр оповідний простір представляє оповідь, структуровану у часі та просторі, що уможливує та полегшує читачу як адресату художньої комунікації сприйняття концептуального простору твору, таких імпліцитних смислів, які оповідач може "проявляти" в оповідному просторі тексту за допомогою завуальованих акцентів, алюзій, риторичних запитань тощо [9, с. 32]. Обов'язковими елементами оповідного простору є оповідь, оповідач та фокалізація.

У французькій наратології [5; 17; 18; 19] оповідь розуміється як матеріальна форма [12, с. 391], мовлення оповідного тексту. Розрізняють об'єктивну і суб'єктивну оповіді, що зумовлено ступенем віддаленості оповідача від персонажів завдяки висновкам, які він робить на основі своєї обізнаності щодо внутрішнього стану героїв, який представлено у їхньому внутрішньому мовленні. Об'єктивна оповідь ведеться оповідачем, що перебуває поза художньою дією [4, с. 22] і максимально повно відтворює зовнішній і внутрішній світи персонажів. Суб'єктивна оповідь спирається на особистісний план або названу у тексті оповідну інстанцію, яка має відношення до подій / дій чи одного з актантів оповіді, який виконує одночасно функцію персонажа і оповідача [9, с. 44]. У французькій мінімалістичній прозі кінця ХХ – початку ХХІ століть суб'єктивна оповідь відтворює внутрішній світ героя: його труднощі та суперечності, емоційні переходи і повороти, зміну почуттів та емоційних станів, що поглиблює психологічну перспективу внутрішнього мовлення персонажів.

Центром, який організовує та впорядковує оповідь, є оповідач як оповідна інстанція. Для французьких мінімалістичних романів кінця ХХ – початку ХХІ століть характерно втручання оповідача у сюжетний виклад, імпліцитне або експліцитне звернення до читача, нерозлогі філософські роздуми автора, що виражається у формах його мовлення, особливо у внутрішньому мовленні. Аналізуючи тип оповідача у французьких мінімалістичних творах (за класифікацією Ж. Женетта [5]), виходимо з розуміння його відношення до дієгезису як просторово-часового універсуму, який визначається оповіддю. Термін "дієгетичний" тлумачимо як такий, що стосується оповіданої історії [18, с. 280]. Коли оповідач перебуває повністю поза оповідуваними подіями, є зовнішнім по відношенню до дієгезису, йдеться про екстрадієгетичного оповідача [там само, с. 252–254] або неперсоніфікованого екзегетичного [7, с. 60]. Так, екстрадієгетичний оповідач структурує оповідь у романі К. Гайї "Dernier amour": *Le coeur de la nageuse sembla se bloquer. Je dis sembla. Ce ne fut qu'une impression. [...] La brave petite. Elle a du cran. Se pencha sur Paul. Le trouva beau. C'est normal. La maladie l'avait rendu joli* [16, с. 95]. Оповідач утручається в оповідь (*Je dis sembla*), щоб прокоментувати та висунути припущення щодо об'єкту нарації (*Ce ne fut qu'une impression*), дати оцінку персонажу (*La brave petite*), пояснити (*La maladie l'avait rendu joli*). Екстрадієгетичний оповідач демонструє

свою надмірну обізнаність щодо героїні оповіді, це вербалізується у її невластиво-прямому мовленні: схилившись над сплячим чоловіком, вона зазначила, що він гарний (*Le trouva beau*).

У французькій мінімалістичній прозі оповідач також часто виступає головним персонажем у творі, внутрішнє мовлення якого представлено внутрішнім монологом, внутрішнім діалогом, потоком свідомості тощо. Йдеться про інтрадієгетичного оповідача [18, с. 252–254] який діє усередині дієгезису на одному рівні з персонажами. У романі К. Остера "Loin d'Odile" інтрадієгетичний оповідач уводять читача до емоційно-перцептивної площини головного героя: *Lorsque enfin je parvins à la rejoindre, deux jours plus tard, elle me fixa rendez-vous et nous fimes l'amour pour la dernière fois. Je le sus vite, car Odile dans les jours qui suivirent manifesta le même silence, d'où je ne pus la sortir, parvenu au comble de l'épuisement et du manque, que pour lui dire, en devançant mon échec, que c'était fini, qu'il était inutile de se revoir. Et, lorsque je l'entendis me répondre que c'était dommage, mais qu'elle acceptait, que j'avais peut-être raison, du reste, je raccrochai [...]. Je crus alors que réellement j'allais mourir, puisque aussi bien le vide qui me creusait parut prendre toute la place que j'occupais [...]* [21, с. 17]. На семантичному рівні емоційно-перцептивна площина героя представлена такими виразами, як *parvenu au comble de l'épuisement et du manque; c'était fini, qu'il était inutile de se revoir; le vide qui me creusait parut prendre toute la place que j'occupais*, та лексичними одиницями *silence* n.m. у значенні "fait de se taire" [20, с. 941]; *échec* n.m. – "manque de réussite; insuccès" [там само, с. 345]. Інтрадієгетичний оповідач має тенденцію до ретроспективності у викладі подій. Ретроспекція як своєрідний перепочинок у бігу лінійного розгортання тексту [6, с. 284] характерна для мінімалістичних творів, вона надає попередню змістовно концептуальну інформацію і представляє у внутрішньому мовленні "сліди" з минулого героїв, що лишились у свідомості та впливають на їхнє теперішнє життя. Вживання у внутрішньому мовленні оповідача часу *Passé Simple* (*je parvins; elle me fixa; nous fimes* etc.) зумовлено тим, що він відтворює у пам'яті події, які давно минули, але мають значення у розкритті глибинного смислу роману. Спогади про болісний розрив стосунків з жінкою пояснюють теперішній важкий у моральному плані стан героя.

Оповідач, що відсутній як персонаж в оповіді, але втручається в оповідний простір тексту, є гетеродієгетичним [18, с. 252–254]. Як, наприклад, у романі Ж. Ешно "Un an": *S'il n'était donc pas mal d'échapper à cette période, elle aurait mieux aimé que ce fût en d'autres circonstances. Or n'ayant nul souvenir des heures qui avaient précédé la mort de Félix, elle craignait qu'on la suspectât de l'avoir provoquée. Mais d'abord elle ne désirait pas avoir à s'expliquer, ensuite elle en eût été incapable, n'étant même pas sûre enfin de n'y être pour rien* [14, с. 8]. Оповідач тут знає більше, ніж будь-який персонаж роману (*elle aurait mieux aimé que ce fût en d'autres circonstances; elle craignait; elle ne désirait pas avoir à s'expliquer, ensuite elle en eût été incapable*). Маркером гетеродієгетичного оповідача виступає особовий займенник 3-ої особи однини *elle*.

Уживання умовного способу *Conditionnel Passé elle aurait mieux aimé que ce fût en d'autres circonstances* демонструє обізнаність оповідача щодо життєвої ситуації героїні та уводить читача до його модально-оцінної площини, що вербалізується у невластивому прямому мовленні такими лексичними одиницями: *elle craignait (craindre v.t. – "éprouver de l'inquiétude, de la peur devant qq, qqch; redouter" [20, с. 265]); elle ne désirait pas avoir à s'expliquer (désirer v.t. – "souhaiter la possession ou la réalisation" [там само, с. 312]); elle en eût été incapable (incapable adj. – "incapable de: qui n'est pas capable de faire qqch, qui n'a pas l'aptitude" [там само, с. 528]), n'étant même pas sûre enfin de n'y être pour rien (sûr adj. – qui sait d'une manière certaine [там само, с. 976]).* Дієслово *craindre*, ужите в *Imparfait*, заперечні форми дієслова *désirer* і виразу *être sûr*, словосполучення *être incapable de* підсилюють смислове навантаження аналізованого фрагмента, демонструючи страх, небажання і неспроможність Вероніки прояснити ситуацію та імплікують текстовий концепт СТРАХ.

Оповідач, який є персонажем оповіді, називається гомодієгетичним [18, с. 252–254], персоніфікованим [7, с. 61]. У романі Ж.-Ф. Туссена "Fuir" гомодієгетичний оповідач є героєм своєї оповіді, а не просто свідком подій: *Zhang Xiangzhi introduisit la carte magnétique dans la serrure et je les vis entrer tous les deux dans la chambre – et ce n'est qu'alors, pour la première fois, que me vint à l'esprit avec indifférence qu'ils avaient pu être amants, voire qu'ils l'étaient encore* [22, с. 62]. Граматичним маркером гомодієгетичного оповідача є займенник *je*, який демонструє, що оповідна інстанція є безпосереднім учасником подій. Уживання *Passé Simple*, *Plus-que-Parfait* та *Imparfait (introduisit; vis; vint; avaient pu; étaient)* зумовлює те, що просторово-часові межі локалізації оповідача не збігаються з моментом творення та реалізації повідомлення, оповідь героя має форму спогадів. Головний персонаж веде оповідь у ракурсі свого ставлення до інших дійових осіб роману, крізь призму його сприйняття подій, що відображається у внутрішньому монологі: *me vint à l'esprit avec indifférence qu'ils avaient pu être amants*, йому байдуже, що його супутники можуть бути коханцями.

Отже, виходячи з класифікації Ж. Женетта [18, с. 229], розрізняємо чотири типи оповіді у французьких мінімалістичних романах кінця ХХ – початку ХХІ століть. Коли оповідач перебуває поза подіями, але має певне відношення до їх розвитку, йдеться про екстрагомодієгетичну оповідь. В екстрагетеродієгетичній оповіді зв'язок між оповідачем і подіями твору повністю відсутній. Будучи усередині дієгезису, оповідач інтрагетеродієгетичної оповіді розповідає про події, у яких не бере участі. Інтрагомодієгетичну оповідь структурує оповідач, що перебуває всередині описуваних подій і є їх персонажем.

У французькій мінімалістичній прозі оповідна реальність відтворюється у вигляді нарративної моделі, дещо віддаленої від об'єкта нарації. Йдеться про перцептивну або концептуальну позицію, з якої передаються події у тексті. Оскільки матеріалом нашого дослідження слугують французькі тексти, у її позначенні дотримуємося терміна французької наратології

– фокалізація [5, с. 204]. Ж. Женетт визначає її як обмеження зорового поля, тобто вибір нарративної інформації відносно того, що зазвичай називається всезнанням [19, с. 49], та виділяє три рівня фокалізації: зовнішню, внутрішню, нульову [5, с. 204–209].

Внутрішня фокалізація [18, с. 206] має місце, коли історія фокалізується одночасно і оповідачем, і персонажем. Так, у романі Ф. Бона "Autoroute" внутрішня фокалізація вибудовує оповідь у внутрішньому монологі героя: *Je repris le volant, on filme la sortie d'autoroute, en pleine zone industrielle, avec un Décathlon (camion de livraison à cul sur l'arrière), Le supermarché Continent, lampadaires encore éclairés dans le grand jour et des centaines de voitures garées, sentiment soudain d'étouffement, de promiscuité, d'immobilité confinée. On trace dans de grandes rues droites avec des usines entourées de grillages réguliers blancs, et des entrées à barrière* [11, с. 108]. Персонаж перебуває у центрі фокусу нарації, бачення оповідача збігається з баченням персонажа. Внутрішній фокус бачення демонструє дискомфорт головного актанта оповіді й атмосферу замкненості. Індустріальний пейзаж (*zone industrielle*) з супермаркетом (*le supermarché Continent*) і сотнями припаркованих машин (*des centaines de voitures garées*) викликає у героя почуття "задухи", тісноти та "замкненості у нерухомості" (*sentiment soudain d'étouffement, de promiscuité, d'immobilité confinée*). Запалені вдень ліхтарі (*lampadaires encore éclairés dans le grand jour*) підкреслюють абсурдність буття. Широкі вулиці з заводами, оточеними парканами (*grandes rues droites avec des usines entourées de grillages réguliers blancs*), передають відчуття відчуженості й самотності. Загорожі на входах до приміщень (*des entrées à barrière*) стають символом бар'єрів у спілкуванні персонажа із зовнішнім світом. Зазвичай дорога є початком руху, символом змін, чогось нового, але, сідаючи за кермо (*Je repris le volant*), герой відчуває себе у полоні нерухомості (*sentiment d'immobilité confinée*). У наведеному уривку спостерігаємо розгортання концептуального оксюморона РУХ / ВІДСУТНІСТЬ РУХУ, який сполучає в одному концептуальному просторі дві сутності, що суперечать одна одній. Іменник *volant n.m.* – "organe circulaire servant à orienter les roues directrices d'une automobile" [20, с. 1076] у словосполученні *repandre le volant* символізує РУХ. У той час як іменник *immobilité n.f.* – "état d'un être, d'une chose qui est ou paraît sans mouvement" [там само, с. 521], ужитий з прикметником у жіночому роді *confiné adj.* – "reclus, cloîtré" [там само, с. 235], позначають скуту НЕРУХОМІСТЬ. За рахунок того, що в концептуальному просторі оповіді ці поняття не протиставляються одне одному, а навмисно зіштовхуються [2, с. 42], формується новий концептуальний образ, який представляє у ВМг внутрішні відчуття героя: безмістовність і абсурдність існування сучасної людини. Відтак, концептуальний оксюморон РУХ / ВІДСУТНІСТЬ РУХУ імплікує текстовий концепт АБСУРДНІСТЬ БУТТЯ.

Коли оповідач знає усе щодо героїв оповіді та своєї історії, йдеться про нульову фокалізацію [18, с. 207]. У романі К. Гайї "Be-Bop" оповідач обізнаний з усім: *Il était là comme un abruti sous l'orage, [...].*

Peut-être même qu'il avait viré la fille parce qu'il pensait trop à la mère. Donc il court sous la pluie jusqu'à la cabine, appelle Cécile, et tout ça, je vous le donne en mille, après Beethoven, pour lui offrir quoi? Non, vraiment, Lorette est lamentable [15, с. 54–55]. Авторська обізнаність вербалізується у таких словосполученнях, як *comme un abruti; peut-être même; pensait trop; je vous le donne en mille; non, vraiment, Lorette est lamentable*. Про суб'єктивність оповідача свідчать порівняльна конструкція *comme un abruti* (герой порівнюється з дурником) та вираз із запитанням *je vous le donne en mille [...] pour lui offrir quoi?* (автор пропонує закластися, що читач не вгадає, навіщо Базіль телефонує жінці). Референтами оцінної модальності оповідача є прислівники *peut-être adv.* – "indique la doute, la possibilité" [20, с. 768]; *même adv.* – "marque un renforcement" [там само, с. 634]; *trop adv.* – "à un haut degré; très fort" [там само, с. 1037]; *vraiment adv.* – "d'une manière réelle, effective, et qui ne peut être mise en doute; réellement, véritablement" [там само, с. 1079]. Оповідач виявляє власну опосередковану присутність, коментуючи ситуацію і називаючи героя жалюгідним (*non, vraiment, Lorette est lamentable*).

Зовнішня фокалізація [18, с. 207] має місце, коли персонаж функціонує сам по собі, оповідь представлена у площині героя твору, але у фокусі бачення є не внутрішній світ, а його зовнішнє оточення, коли фокалізованими стають слова, жести, рухи тощо. Зовнішня фокалізація вибудовує оповідний простір уривку з роману Ж. Ешно "Je m'en vais": *Bérangère Eisenmann est une grande fille gaie, très parfumée, vraiment très gaie, vraiment trop parfumée* [13, с. 69]. Оповідч розповідає тільки те, що спостерігає ззовні, і не втручається у внутрішній світ персонажа. Зовнішній перцептивний модус не дає доступу до свідомості героїні,

фокалізуються її фізичні (*une grande fille*), моральні якості (*fille gaie; vraiment très gaie*) та сенсорні відчуття, які вона викликає (*très parfumée; vraiment trop parfumée*). Завдяки зовнішній фокалізації оповідь має динамічний, прискорений ритм, що вербалізується за допомогою повторів і градацій: *gaie → vraiment très gaie; très parfumée → vraiment trop parfumée*. Градація, за рахунок "прирошення" смислу її складовими компонентами, значно розширює семантичний простір оповіді, акцентуючи імпліцитний аспект розгортання концептуальних ліній твору.

Висновки. Наратологічний інструментарій дозволяє вивчати внутрішньотекстові механізми функціонування та прояву авторської свідомості у художньому творі. Визначення основних способів відтворення внутрішнього мовлення персонажів у французькій мінімалістичній прозі кінця XX – початку XXI століть ґрунтується на зверненні до її наративної організації, оскільки саме оповідні конструкції впорядковують смисловий аспект романів. Наратологічний аналіз сприяє глибшому розумінню оповідних стратегій та способів вираження світогляду письменників-мінімалістів у внутрішньому мовленні героїв їхніх творів. Оповідний простір французької мінімалістичної прози кінця XX – початку XXI століть структурується гомо- або гетеродієгетичним оповідачем, що, залежно від присутності або відсутності у дієгезисі, стає інтра- чи екстрадієгетичним. У наративній манері письменників присутні зовнішня, внутрішня та нульова фокалізація, які пропускають інформацію у такому ракурсі, як цього вимагає специфіка організації мінімалістичних романів з особливостями розгортання оповідних схем інтра- / екстрадієгетичної та інтра- / екстрагомодієгетичної оповіді.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабелюк О. А. Принципи постмодерністського текстотворення сучасної американської прози малої форми : [монографія] / Оксана Андріївна Бабелюк. – Дрогобич : ТЗОВ "Вимір", 2009. – 296 с.
2. Белехова Л. І. Словесний поетичний образ в історико-типологічній перспективі : лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі американської поезії) : [монографія] / Лариса Іванівна Белехова. – К. : КНЛУ, 2002. – 368 с.
3. Бехта І. А. Оповідний дискурс в англійській художній прозі : типологія та динаміка мовленнєвих форм : дис. ... доктора філол. наук : 10.02.04 / Іван Антонович Бехта. – Львів, 2010. – 526 с.
4. Гончарова Е. А. Пути лингвостилистического выражения категорий автор-персонаж в художественном тексте / Евгения Александровна Гончарова. – Томск : Изд-во Томск. ун-та, 1984. – 149 с.
5. Женетт Ж. Повествовательный дискурс / Ж. Женетт // Фигуры II. – Т. 2. – М. : Изд-во Сабашниковых, 1998. – С. 60–278.
6. Кагановська О. М. Текстові концепти художньої прози : когнітивна та комунікативна динаміка (на матеріалі французької романістики середини XX сторіччя) : дис. ... доктора філол. наук : 10.02.05 / Кагановська Олена Марківна. – К., 2003. – 502 с.
7. Корольова А. В. Типологія наративних кодів інтимізації в художньому тексті : [монографія] / Алла Валер'янівна Корольова. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2002. – 266 с.
8. Романські студії початку XXI століття : текстові концепти, наратив, можливі світи : [колективна монографія] / О. М. Кагановська, Г. М. Каратєєва, Р. І. Савчук. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2012. – 223 с.
9. Савчук Р. І. Оповідний простір художньої прози Ф. Саган : лінгвокогнітивний та комунікативний аспекти : дис. ... кандидата філол. наук : 10.02.05 / Савчук Руслана Іванівна. – К., 2009. – 295 с.
10. Савчук Р. І. Художнє текстотворення з позицій наратології : когнітивно-семіотичний погляд на французьку прозу XVIII – XIX ст. / Р. І. Савчук // Україна і світ : діалог мов та культур : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 19–21 березня 2014 р.) / М-во освіти і науки України, Київ. нац. лінгв. ун-т. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2014. – С. 368–370.
11. Bon F. Autoroute / François Bon. – P. : Seuil, 1999. – 150 p.
12. Dictionnaire du Littéraire / [sous la direction de P. Aron, D. Saint-Jacques, A. Viala]. – P. : PUF, 2002. – 634 p.
13. Echenoz J. Je m'en vais / Jean Echenoz. – P. : Editions de Minuit, 2001. – 256 p.
14. Echenoz J. Un an / Jean Echenoz. – P. : Editions de Minuit, 1997. – 110 p.
15. Gailly C. Be-Bop / Christian Gailly. – P. : Editions de Minuit, 2002. – 158 p.
16. Gailly C. Dernier amour / Christian Gailly. – P. : Editions de Minuit, 2013. – 128 p.
17. Genette G. Figures II / Gérard Genette. – P. : Seuil, Points, 1969. – 187 p.
18. Genette G. Figures III / Gérard Genette. – P. : Seuil, Points, 1972. – 282 p.

19. Genette G. Nouveau discours du récit / Gérard Genette. – P. : Seuil, 1983. – 178 p.
20. Le petit Larousse illustré : chronologie universelle. – P. : LAROUSSE, 2008. – 1812 p.
21. Oster C. Loin d'Odile / Christian Oster. – P. : Editions de Minuit, 2001. – 144 p.
22. Toussaint J.-P. Fuir / Jean-Philippe Toussaint. – P. : Editions de Minuit, 2009. – 184 p.

REFERENCES

1. Babeluk O. A. Postmodern text creation principles of small form of modern American prose: [monography] / Oksana Andryivna Babeluk. – Drohobytch : TzOV "Vymir", 2009. – 296 p.
2. Belekhova L. I. Verbal poetic image in historical and typological perspective: linguo-cognitive aspect (on the material of American poetry) : [monography] / Larysa Ivanivna Belekhova. – K.: KNLU, 2002. – 368 p.
3. Bekhta I. A. Narrative discourse in English fiction prose: typology and dynamics of speech forms: dis. ... Doctor of Philology: 10.02.04 / Ivan Antonovytch Bekhta. – Lviv, 2010. – 526 p.
4. Gontcharova E. A. Ways of stylistic expression of the author-character categories in a literary text / Evheniia Aleksandrovna Gontcharova. – Tomsk : Tomsk Un-ty Publishing House, 1984. – 149 p.
5. Genette G. Narrative discourse / G. Genette // Figures II. – T. 2. – M. : Sabashnikovskh Publishing House, 1998. – P. 60–278.
6. Kahanovska O. M. Text concepts of fiction prose: cognitive and communicative dynamics (in the French Romance philology of the mid-twentieth century) : dis. ... Doctor of Philology: 10.02.05 / Kahanovska Olena Markivna. – K., 2003. – 502 p.
7. Koroliova A. V. Typology of narrative codes of intimization in a fictional text : [monography] / Alla Valerianivna Koroliova. – K.: Publ. center KNLU, 2002. – 266 p.
8. Romance studios of the beginning of the twenty-first century : text concepts, narrative, possibles worlds : [collective monography] / O. M. Kahanovska, G. M. Karateeva, R. I. Savtchuk – K. : Publ. center KNLU, 2012. – 223 p.
9. Savtchuk R. I. Narrative space of F. Sagan fiction: lingvocognitive and communicative aspects: dis. ... Candidane of Philol. Sciences : 10.02.05 / Savtchuk Ruslana Ivanivna. – K., 2009. – 295 p.
10. Savtchuk R. I. Fiction text creation from the standpoint of narratology: a cognitive-semiotic perspective on French prose of the XVIII – XIX centuries / R. I. Savtchuk // Ukraine and the world: dialog of languages and cultures: materials of Internat. scient.-pract. conf., (Kyiv, 19–21st March 2014) / M-ry of Education and Science of Ukraine, Kyiv Nat. Ling. Un-ty. – K. : Publ. center KNLU, 2014. – P. 368–370.
11. Bon F. Highway / Francois Bon. – P. : Seuil, 1999. – 150 p.
12. Literary dictionary / [ed. P. Aron, D. Saint-Jacques, A. Viala]. – P. : PUF, 2002. – 634 p.
13. Echenoz J. I'm leaving / Jean Echenoz. – P. : Editions de Minuit, 2001. – 256 p.
14. Echenoz J. One year / Jean Echenoz. – P. : Editions de Minuit, 1997. – 110 p.
15. Gailly C. Be-Bop / Christian Gailly. – P. : Editions de Minuit, 2002. – 158 p.
16. Gailly C. Last love / Christian Gailly. – P. : Editions de Minuit, 2013. – 128 p.
17. Genette G. Figures II / Gerard Genette. – P. : Seuil, Points, 1969. – 187 p.
18. Genette G. Figures III / Gerard Genette. – P. : Seuil, Points, 1972. – 282 p.
19. Genette G. New discourse of the story / Gerard Genette. – P. : Seuil, 1983. – 178 p.
20. The illustrated litle Larousse : timeline universal. – P. : LARUSSE, 2008. – 1812 p.
21. Oster C. Away from Odile / Christian Oster. – P. : Editions de Minuit, 2001. – 144 p.
22. Toussaint J.-P. Run away / Jean-Philippe Toussaint. – P. : Editions de Minuit, 2009. – 184 p.

Reproduction ways of inner speech of the characters in the French minimalist prose of the late XX - early XXI century in narrative aspect

Y.O. Dehtiarova

Summary. The article outlines the ways of inner speech reproduction of the characters in the French minimalist prose of the late XX - early XXI centuries in the narrative aspect. The narrative structure of the minimalist novels is considered. It is established that its constituents are the narrative, the narrator and focalization. The types of a narrative and narrators are determined; the levels of focalization in the narrative space in the French minimalist works are identified. The research is conducted based on F. Bon, J. Echenoz, C. Gailly, C. Oster, and J.-P. Toussaint novels.

Keywords: inner speech, minimalist prose, narrative, narrative structure, narrator, focalization.

Способы воспроизведения внутренней речи персонажей во французской минималистической прозе конца XX – начала XXI веков в нарративном аспекте

Е.А. Дегтярёва

Аннотация. В статье определены способы воспроизведения внутренней речи персонажей во французской минималистической прозе конца XX – начала XXI веков в нарративном аспекте. Рассмотрено нарративную структуру минималистических романов, установлено, что её составляющими являются повествование, повествователь и фокализация. Установлено типы повествования и повествователя, представлено уровни фокализации в повествовательном пространстве французских минималистических произведений. Исследование проведено на материале романов Ф. Бона, Ж. Эшно, К. Гайи, К. Остера и Ж.-Ф. Туссена.

Ключевые слова: внутренняя речь, минималистическая проза, нарративная структура, повествование, повествователь, фокализация.